

Český jazyk – 9.třída

17. zadání

1. Pravopis- v textu najdi 15 chyb a text opiš správně do sešitu

Různé ptačí druhy sídlí v různorodých prostředích, kterým se bjehem svého vývoje přizpůsobily. Pojdme alespoň na chvíly nahlédnout do tajuplné ptačí říše. Čápům se štíhlýma nohama nečinní problém brouzdat říčkami a dlouhými zobáky lovit jejich obyvatele. Sovy s výtečným zrakem létají po setmění po lesích a neslyšně se vrhají na myši. Albatrosi se svými dlouhými křídli zvládnou desítky minut plachtit nad spěněnými vodami. Droboučší kolibříci se snadno spletou se čmeláky. Supy z afriky jsou mrchožraví, a proto na hlavě a krku stratili peří. Díky tomu se tolik neušpiní, když se noří do útrob uhynulých zvířat. Ke kuriozitám neodmyslitelně patří nelétaví ptáci. Vidíte-li pštrosý závody, ihned víte, kdo je nejlepší bježec ze všech ptáků. Ohromí vás také, jak skvělími plavci jsou tučňáci.

2. Tvarosloví – stupňování příslovcí -utvoř naznačený stupeň příslovcí/ prvních 7 vět přepište do sešitu/: Vypočítej ještě (málo 3) dva příklady. Balón klesal (nízko 2) a (nízko 2). Plavat jsem se naučil (snadno 2) než lyžovat. (Brzy 3) se teple obleč. (Rychle 3) běžel Petr. Testy z matematiky nedopadly (dobře 3). Na první pohled vypadal (hloupě 2) než jeho bratr. Nepříznivé počasí trvalo (dlouho 2), než jsme čekali. Pověste ten obraz (nízko 2). Kabel uložili (hluboko 2). Bylo mu stále (špatně 2). Nové učivo jsme pochopili (snadno 2) než to předchozí.

- stupňování přídavných jmen– zeměpisný "NEJ!" kvíz - do následujících vět doplňte přídavná jména ve 3. stupni -hluboký, starý, jižní, malý, suchý, teplý, rozsáhlý, lidnatý, velký, dlouhý

/ ústně/

1. Čína je země světa.
2. Sahara je poušť na světě.
3. Bajkal je jezero světa.
4. Atacama je poušť na světě.
5. Vatikán je stát světa.
6. Indický oceán jeoceán na světě.
7. Střelkový mys jemísto Afriky.
8. Indonésie je země, které patřípočet ostrovů.
9. Cheopsova pyramida je považována za div světa.
10. Llanfairpwllgwyngyllgogerychwyrndrobwlllan-tysiliogogoch je waleské městečko, které má název v Evropě (2. ve světě).

4. Sloh- vypravování -PS str.78-79/cv.1a, b, c +slohová práce str.79/cv.5a Dialog s literární postavou/ rozsah max. A4/

5. Literatura – přečti si ukázkou, na otázky odpověz do literárního sešitu

První malomocný: Mor, to je mor. V naší ulici už je v každém domě několik morem raněných.

Povídám, sousede, vždyť vy taky máte na bradě tu bílou skvrnu, a on, prý to nic, ani to necítím. A dnes už z něho padají taky kusy masa jako ze mne. Mor to je.

Druhý malomocný: Žádný mor, malomocenství. Bílá nemoc tomu říkají, ale měli by tomu říkat trest – Taková nemoc přece nemůže přijít sama od sebe, to nás bůh trestá.

Třetí malomocný: Kriste panebože- Kriste panebože-Kriste panebože

První malomocný: Trest! Trest! To bych rád věděl, zač mám být trestán. Já jsem tak mnoho neužil, člověče, leda bídy, to by byl divný bůh, kdyby trestal chudáky, no ne?

Druhý malomocný: Počkej, však uvidíš. Ze začátku to máš jen kůži, ale až tě to začne žrát uvnitř jako tohohle, řekneš si, to není možné, aby to bylo jen tak, to musí být trest, to musí mít nějakou.....

zdroj: K.Čapek: Bílá nemoc

O jaký literární druh se jedná? epika- lyrika- drama

Doplň do textu poslední slovo: vysvětlení- příčinu- důvod- vysvětlivku

O kterou nemoc se jedná? mor- malomocenství- nemoc chudých- boží trest

Čím se nemoc projeví? panikou- bílou skvrnou- odpadáváním kusů masa- necitěním bolesti

Která z postav byla nejmáň nemocná?

Cvičení z českého jazyka

- vyzkoušejte si testy

VÝSLEDKY - TISKĚNÝ TEST

- 1 B (Zpráva → Správa)
- 2 vítr – je síla; sráz – se týčí;
nikdo – nepronik
- 3 B (veselá, veselá)
- 4 4.1 A (proud kamení jako proud slzí);
4.2 A;
4.3 N;
4.4 A (nepronik – křik; ovzduší – do uší;
s okřikem – roubíkem; žádný křik –
rozestřík)
- 5 D
- 6 A (pády – B: 4. pád; C: 4. pád; D: 2. pád)
- 7 B (města)
- 8 8.1 F; 8.2 A; 8.3 B; 8.4 E
- 9 A
- 10 10.1 N; 10.2 A; 10.3 N; 10.4 A
- 11 D (spisovné tvary uvedených slov –
A: žádné; B: levém; C: děsivé)
- 12 D (ve významu: přijmout podmínky)
- 13 A (že je to pravda;
ostatní druhy vět – B: předmětná;
C: předmětná; D: předmětná)
- 14 14.1 spustí/spustit;
14.2 obejdu/obejít;
14.3 útěchu – těší / útěcha – těšit
- 15 nemilích → nemilých; pražané →
Pražané; slávi → slávy; změnulo →
změnilo
- 16 16.1 kabát;
16.2 koláče
- 17 C
- 18 18.1 A; 18.2 A; 18.3 N; 18.4 A
- 19 A (je zasažen)
- 20 D (ochraných → ochranných)
- 21 B (slovní druhy – A: sloveso; C: sloveso;
D: podstatné jméno)
- 22 pár, druhého/druhý
- 23 B (A: pět vět; C: vedlejší věty předmětné
a příslovičné podmínkové; D: dvě dvojice
souřadně spojených vět vedlejších)
- 24 D
- 25 Zelení/Zelený
- 26 D
- 27 D (A: to, zpěváci; B: Zelení elfové z té
země, nájezd skřetů; C: on, elfové)
- 28 28.1 B; 28.2 E; 28.3 D; 28.4 A; 28.5 C
- 29 29.1 D; 29.2 B; 29.3 E
- 30 30.1 N (domem, včera → domem včera);
30.2 A;
30.3 N (bratranec a → bratranec, a);
30.4 N (Děti nezapomeňte → Děti,
nezapomeňte)

VÝSLEDKY - test z 16. řadami

- 1 B (zapoměl → zapomněl)
- 2 2.1 A; 2.2 B; 2.3 D
- 3 B (nehaž)
- 4 A
- 5 5.1 kurážně;
5.2 zasviní/zasvinít
- 6 žuchne/žuchnout
- 7 bledulemy → bledulemi; oběvily →
objevily; vískaly → výskaly; víry → výry
- 8 B
- 9 9.1 A (británie → Británie);
9.2 A (městě → Městě);
9.3 N;
9.4 N
- 10 10.1 E; 10.2 D; 10.3 C; 10.4 A; 10.5 B
- 11 D (výstřelu)
- 12 12.1 N; 12.2 N; 12.3 N; 12.4 N
- 13 A (zíral)
- 14 C (A: byla obraz zdraví; B: zahnat
myšlenky; D: promítat obrazy)
- 15 A
- 16 16.1 předtím;
16.2 (ve) skutečnosti – vzor kost;
(v) okamžiku – vzor hrad
- 17 17.1 Michael – nahlédl; Rut – spala;
17.2 vedlejší věta přívlastková
- 18 A (když nebývá příslovce)
- 19 19.1 N;
19.2 A (zřejmě dal);
19.3 N;
19.4 N
- 20 D (Moskva)
- 21 C (nic)
- 22 22.1 C; 22.2 B; 22.3 E; 22.4 F
- 23 C
- 24 24.1 N (hypotermie je podchlazení);
24.2 A;
24.3 N;
24.4 A
- 25 C
- 26 C
- 27 C
- 28 28.1 dopouštění (správně: dopuštění);
28.2 -sáh-
- 29 A
- 30 A

1. ústřední 14. řada

/viz 1, s. 12/ 1 bod

1 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

- A) Všechno ovoce během týdne shnilo.
- B) Voda v potoce se po dešti vždy zkalí.
- C) Vždy si uměl zjednat pořádek ve třídě.
- D) Na jaře výrazně slevnili zimní oblečení.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2-7

Jako režisér se pohybujete **mezi** Francií a Rakouskem. Ve Vídni zároveň učíte už více než deset let na filmové akademii. Co je to první, co svým studentům říkáte?

Na úvod mám vždy čtyřhodinovou přednášku, ve které se **je** snažím odradit. Všichni přicházejí s neskutečnými iluzemi. Je mi však jasné, že mluvím k hluchým. Říkají si, že jen žvaním. Ale vlastně si tím trochu očistím svědomí.

Odradíte někoho?

Zůstanou všichni. Každý věří, že právě on je budoucí Glenn Gould. Kolik z nich se však stane virtuosem? Skoro žádný. Představa, že režie je zábavný, sexy džob, je iluze, kterou se jim snažím ironicky rozmluvit.

Jak se změnil typ lidí, kteří se na školu hlásí, a jejich témata?

Změna k horšímu spočívá v tom, že setrvale klesá úroveň jejich vzdělanosti. Když chce někdo být režisérem, měl by mít zájem o literaturu, hudbu. Těchto vědomostí mají však studenti čím dál méně. To platí i pro dějiny filmu, které pro mnohé začínají Tarantinem. Čas od času se objeví někdo, kdo viděl úplně všechno, což ovšem neznamená, že je také nejnadanější. Malý přehled mají i kvůli tomu, jaká je nyní kulturní krajina. Vidí aktuální produkci. Dnes si sice mohou velké filmy z minulosti snáze sehnat, ale nikdo je k tomu neinspiruje. Celkově je to problém školství, kde kultura nehraje takovou roli.

Má mladá generace něco, co ta starší neměla?

Nevidím velký rozdíl. Vždy najdete angažované, pilné, a ty, kdo se nechají vléct proudem. O režii se uchází zhruba sto studentů. Přijmeme maximálně čtyři. I z nich jsou často dva přebyteční. Občas vezmeme studenty, o nichž hned víme, že to nebudou velcí umělci.

(Respekt 2/2018)

2 Která z následujících možností obsahuje slovo citově zbarvené?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) že jen žvaním
- B) očistím svědomí
- C) mluvím k hluchým
- D) nevidím velký rozdíl

3 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N):

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

3.1 Všichni studenti školu úspěšně dokončí.

3.2 Dotazovaný režisér je francouzského původu.

3.3 Přednášky dotazovaného režiséra jsou vždy čtyřhodinové.

3.4 Úroveň vzdělanosti současných studentů je nižší než u předchozí generace.

4 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se neuplatňuje obraznost?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

A) očistím svědomí

B) mluvím k hluchým

C) se nechají vléct proudem

D) nikdo je k tomu neinspiruje

5 Které z následujících tvrzení nevyplývá z výchozího textu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

A) Studenti mají ve vztahu k oboru nereálná očekávání.

B) Studenti mají dnes snazší přístup ke studiu starých filmů.

C) Tarantino je pro studenty jediný tvůrce známý z dějin filmu.

D) Ani přijetí ke studiu není zárukou budoucího uměleckého úspěchu.

6 Které z následujících tvrzení o slovech zvýrazněných ve výchozím textu je pravdivé? /viz 4, s. 30/ 1 bod

A) Slovo *je* je slovesem a slovo *mezi* je předložkou.

B) Slovo *je* je zájmenem a slovo *mezi* je předložkou.

C) Slovo *je* je slovesem a slovo *mezi* je podstatným jménem.

D) Slovo *je* je zájmenem a slovo *mezi* je podstatným jménem.

/viz 3, s. 23/ max. 2 body

7 Podtržené souvětí z výchozího textu převeďte na větu jednoduchou:

7.1 Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

7.2 Napište, jakým větným členem je slovo podtržené v posledním souvětí výchozího textu:

8 Přiřadte k vedlejším větám zvýrazněným v jednotlivých souvětích (8.1–8.3) příslušný druh (A–E): /viz 3, s. 23/ max. 3 body

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou.

Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

8.1 Petr byl, **jako by ho vyměnili**.

8.2 Nevěděl, **jak se s tím má vypořádat**.

8.3 Pozoroval dívku, **jak tančí na chodníku**.

A) vedlejší věta podmětná

B) vedlejší věta doplňková

C) vedlejší věta předmětná

D) vedlejší věta přísudková

E) vedlejší věta přívlastková

O **dobytí** rudé planety snil už sovětský hlavní konstruktér Sergej Koroljov v 60. letech minulého století. Ještě dnes nám však stojí v cestě překážky nejen technologické, ale také zdravotní.

Mise na Mars se pojí s **celou** řadou zdravotních rizik. Pomineme-li obvyklá onemocnění či úrazy, jež se přesto mohou s ohledem na vzdálenost k nejbližší nemocnici změnit ve zcela krizovou situaci, číhají na astronauty dvě hlavní nebezpečí: Dlouhá cesta mimo ochranu zemské magnetosféry **vystaví** posádku přímému vlivu kosmického záření, před nímž ji lze chránit jen za cenu značných finančních nákladů. Pokud by na Slunci došlo k erupci, jejíž plazmoid by byl vržen na kosmickou loď, znamenalo by to přímé ohrožení života lidí na palubě. Se zvýšenou radiací se tedy budou muset vyrovnat buď technici, nebo právě astronauti tím, že riziko přijmou a podstoupí.

Další neznámou je dlouhodobý pobyt na povrchu Marsu, neboť tamní klimatické **podmínky** se těm pozemským příliš nepodobají – snad až na neobydlené mrazové pouště. Na rudé planetě často řadí prachové bouře, není tam přímo k dispozici čistá pitná voda a atmosféru nelze dýchat. Každý výstup mimo základnu bude tedy znamenat pobyt ve skafandru, což představuje rovněž rizikovou operaci.

(Vzhledem k povaze jedné z úloh není zdroj výchozího textu uveden.)

9 Který z následujících názvů nejlépe vystihuje obsah výchozího textu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Rizika pobytu na rudé planetě
- B) Historie misí na rudou planetu
- C) Klimatické podmínky na rudé planetě
- D) Překážky dobytí rudé planety člověkem

10 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

/viz 5, s. 35/ max. 2 body

	A	N
10.1 Případné erupce na Slunci mohou být pro posádku smrtelně nebezpečné.	☐	☐
10.2 Cesta na Mars byla dle sovětského konstruktéra realizovatelná už v minulém století.	☐	☐
10.3 Zajištění ochrany posádky před přímým kosmickým zářením je možné jen za cenu vysokých finančních nákladů.	☐	☐
10.4 Dlouhodobý pobyt mimo základnu je na rudé planetě pro člověka bez skafandru kvůli tamním klimatickým podmínkám nemožný.	☐	☐

11 Která z následujících možností je souslovím?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) kosmická loď
- B) přímému vlivu
- C) minulého století
- D) hlavní konstruktér

12 Kterou z následujících dvojic slov lze ve výchozím textu vzájemně zaměnit tak, aby význam výchozího textu zůstal zachován?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

- A) celou – úplnou
- B) vystaví – ukáže
- C) dobytí – zničení
- D) podmínky – poměry

13 Které z následujících tvrzení o výchozím textu je pravdivé?

/viz 6, s. 44/ 1 bod

- A) Text je zprávou z denního tisku.
- B) Text je heslem z dětské encyklopedie.
- C) Text je článkem z populárně-naučného časopisu.
- D) Text je úryvkem z vědecké publikace o kosmonautice.

4

14

/viz 2, s. 18/ max. 3 body

- 1 Z posledního odstavce výchozího textu vypište slovo domácího původu vzniklé skládáním:
- 2 Z posledního odstavce výchozího textu vypište synonymum slova *také*:
- 3 Z posledního odstavce výchozího textu vypište antonymum slova *bezpečný*:
(Hledané slovo se ve výchozím textu může vyskytovat i v jiném než základním tvaru.)

15

- 5 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

/viz 6, s. 44/ 3 body

- A) To se mi nepodařilo a nakonec jsem se rozhodl, že vstanu.
- B) Když jsem se oholil a opět zhasl, přes okraj záclon už pronikalo denní světlo.
- C) Byla ještě taková tma, že jsem musel rozsvítit, abych se mohl u umyvadla v rohu oholit.
- D) Byla ještě tma, věděl jsem, že mě čeká celý den jízdy, a tak jsem se pokoušel ještě usnout.
- E) Když nejsem ve své posteli, většinou se dobře nevyspím, tudíž jsem se po krátkém a nehlubokém spánku asi před hodinou probudil.

(K. Ishiguro, *Soumrak dne*)

15.1

15.2

15.3

15.4

15.5

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 16

V Petrově společnosti se necítili příjem*. S nikým si nerozum*l, na sliby často zapom*l.

(Didaktis)

- 16 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit *e/ně* tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou *e/ně* uvedena v odpovídajícím pořadí?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) ě – ně – ě
- B) ě – ě – ně
- C) ně – ně – ě
- D) ně – ě – ně

TEXT 1

Otevřel jsem oči právě včas, abych spatřil svého otce a Martinovu matku v doprovodu muže opírajícího se o kolo. Za mříží svítalo. Po dešti zůstala na udupaném trávníku mezi márnicí a cestou tvořenou placatými kameny kaluž, v níž plavaly nedopalky.

„Tady je máte,“ promluvil muž. Poznal jsem správce hřbitova, otcova známého a muže, který nás uvěznil uvnitř. Zastavili se před kaluží. Martinova matka odstrčila mého otce a vrhla se k mříži. Martin vyskočil a pokusil se ukrýt za latěmi opřenými o stěnu márnice.

Matka se s nohama po kotníky ve vodě obrátila na správce: „To tu budete jen tak postávat? Pusťte ho ven!“

Správci se však do vody příliš nechtělo. Zdvihl kolo, postavil ho před kaluž, opřel se o řídítka a natáhl před sebe ruku s klíčem.

Matka odemkla mříž.

„Pocem,“ křikla na Martina. Když se Martin k ničemu neměl, trhla mříží a nasoukala se do márnice. Využil jsem příležitosti, popadl batoh a protáhl se ven.

Otec mě chytil za rameno.

„Doma si promluvíme,“ řekl.

Uvnitř márnice se matka pokoušela vylákat Martina z úkrytu. Martin před sebou držel v obou rukou lať a snažil se jí matku odehnat. Matce se podařilo lať chytit a přitáhnout Martina k sobě. Zbytek latí se poroučel k zemi. Matka dostrkala vzpouzejícího se Martina k otevřené mříži.

První se vzpamatoval otec.

„Taky jsi nám vo tom moh říct dřív,“ obrátil se na správce hřbitova.

Správce položil kolo doprostřed cesty a poškrábal se v rozkroku. „**Chtěl jsem je postrašit. Když jsem jel kolem márnice, všim jsem si v otevřených mřížích. Věděl jsem, že ty dva nevodolaj a podívaj se dovnitř. Slyšel jsem je mluvit vo upírech a napadlo mě, že když je tam do rána zamknu, dostanou za vyučenou.**“

(D. Petr, Straka na šibenici, upraveno)

TEXT 2

Shodný přívlastek volně připojený, jehož základem je podstatné jméno, se nazývá **přístavek** (apozice). Je zpravidla rozvitý a stojí za řídicím podstatným jménem. Od podstatného jména, které blíže určuje, i od ostatní části věty je v mluvené řeči oddělen přestávkou (pauzou), v písmu čárkou.

Např.: Profesor Holzknicht, velký znalec Smetanovy hudby, ...

(B. Havránek, A. Jedlička, Stručná mluvnice česká, upraveno)

17 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z TEXTU 1?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Martinův úkryt prozradil otec.
- B) Martin strávil sám noc v márnici.
- C) Matka vešla za Martinem do márnice.
- D) Martin se v noci tajně vloupal do márnice.

18 Která z následujících možností obsahuje přístavek?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- A) Poznal jsem správce hřbitova, otcova známého a muže, který nás uvěznil uvnitř.
- B) Zdvihl kolo, postavil ho před kaluž, opřel se o řídítka a natáhl před sebe ruku s klíčem.
- C) Otevřel jsem oči právě včas, abych spatřil svého otce a Martinovu matku v doprovodu muže opírajícího se o kolo.
- D) Po dešti zůstala na udupaném trávníku mezi márnicí a cestou tvořenou placatými kameny kaluž, v níž plavaly nedopalky.

9 Které z následujících tvrzení nejlépe vystihuje TEXT 1?

19

/viz 7, s. 49/ 1 bod

- A) Text je psán veršem.
- B) Text je ukázkou dramatu.
- C) Text je vyprávěn jednou z postav.
- D) Text je ukázkou fantasy literatury.

10 Která z následujících možností nejlépe vystihuje charakter jazykových prostředků podtržených v poslední přímé řeči v TEXTU 1?

20

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) Jazykové prostředky jsou slangové.
- B) Jazykové prostředky jsou argotické.
- C) Jazykové prostředky pocházejí z obecné češtiny.
- D) Jazykové prostředky pocházejí z hovorové češtiny.

21

21

/viz 3, s. 23/ max. 2 body

1.1 Vypište z podtržené části TEXTU 1 jednočlennou větu:

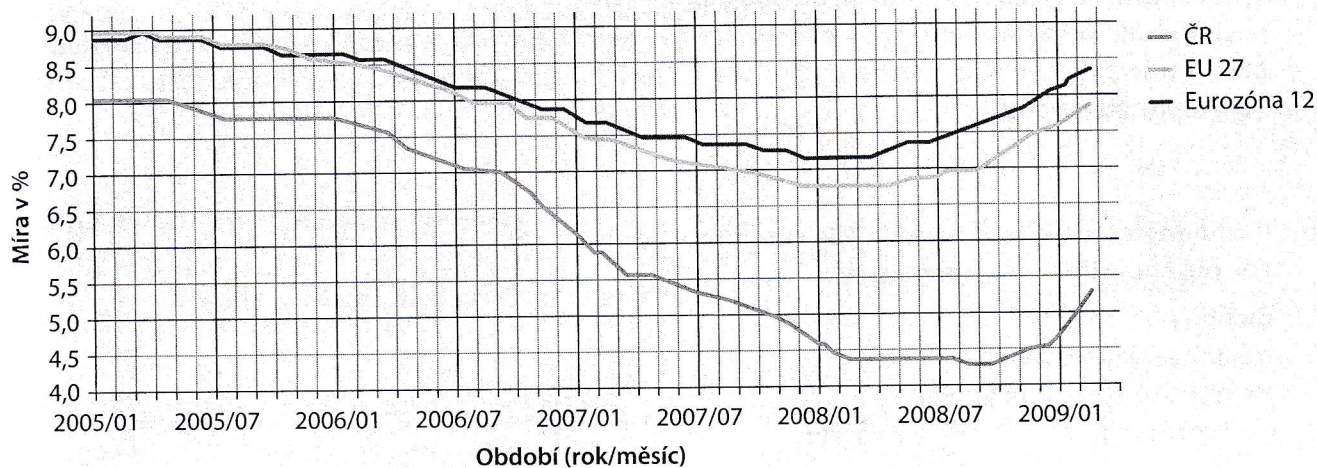
Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

1.2 Napište první dvě slova souvětí souřadného z tučně vytištěného úseku TEXTU 1:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

VÝCHOZÍ GRAF K ÚLOZE 22

NEZAMĚSTNANOST V LETECH 2005–2009

(www.czso.cz)

22 Které tvrzení není v souladu s informacemi ve výchozím grafu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Nezaměstnanost v ČR byla mezi lety 2005–2009 neustále pod průměrem zemí EU 27.
- B) Ke konci roku 2008 nezaměstnanost ve všech zemích EU 27 stejně jako v ČR opětovně narůstala.
- C) Zatímco v průběhu roku 2005 v ČR docházelo k mírnému poklesu nezaměstnanosti, od jara 2006 zde nezaměstnanost stagnovala.
- D) Křivka vyjadřující vývoj nezaměstnanosti v ČR mezi lety 2005–2009 vykazuje obdobné tendence jako křivka průměrné nezaměstnanosti zemí EU 27.

23 Přiřadte k jednotlivým větám (23.1–23.4) odpovídající tvrzení (A–F):

/viz 4, s. 30/ max. 4 body

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.

Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

23.1 Přišel bych o pár minut později.

23.2 Byli bychom se tu báseň naučili zpaměti.

23.3 Zboží bylo vyprodáno během několika minut.

23.4 Na tuto funkci je ještě příliš mladý a nezkušený.

- A) Věta obsahuje spojku souřadící.
- B) Věta obsahuje spojku podřadící.
- C) Věta obsahuje příslovecnou spřežku.
- D) Věta obsahuje druhý stupeň přídavného jména.
- E) Věta obsahuje sloveso v trpném rodě minulého času.
- F) Věta obsahuje sloveso v podmiňovacím způsobu přítomného času.

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 24–25

Na Nový rok jsem se rozhodl, že zhubnu pomocí zdravé výživy a sportu. Nejtěšší pro mě bylo vybrat si nejvhodnější činnost. Dlouho jsem se radil se svým bratrem. Nakonec jsem se rozhodl vyzkoušet terénní běh. Koupil jsem si slevněnou sportovní obuv a funkční oblečení. S ohromným odhodláním jsem se vydal na první trénink. Cítil jsem se skvěle. Bohužel ráno jsem se nestačil divit. Probudil jsem se spocený a neschopný pohnout nohama. Bylo mi jasné, že trénink se skutečně vydařil. Tak jsem se aspoň pořádně nasnídal a hubnutí odložil na další rok.

(Didaktis)

24 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně:

/viz 1, s. 12/ max. 4 body

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou.

25 Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu, zda obsahuje ironii (A), nebo ne (N):

/viz 5, s. 35/ max. 2 body

- 25.1 dlouho jsem se radil
- 25.2 trénink se skutečně vydařil
- 25.3 jsem se vydal na první trénink
- 25.4 zhubnu pomocí zdravé výživy a sportu

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

26 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda obsahuje pravopisnou chybu (A), nebo ne (N):

/viz 1, s. 12/ max. 2 body

- 26.1 Chtěli jsme pogratulovat každému vítězy, ale nebylo to v našich silách.
- 26.2 Když se vrátili z olympiády, vítali je před letištěm davy nadšených fanoušků.
- 26.3 Protože jste se včas neomluvíli, nemůžeme vaši žádosti o mimořádný termín vyhovět.
- 26.4 Budete-li se chovat rozumně, podaří se vám překonat i zdánlivě neřešitelné problémy.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

TEXT 1

Cvrček

- (1) Vrzuká cvrček, vrzuká
na mezi pro milence.
Ona má očka mrzutá
a do líbání se jí nechce.
- (2) Je soumrak, tichnou dědiny,
jde modř a láska po podhůří.
Ona však líbat nemíní,
čas ubíhá,
a cvrček zuří.
- (3) Umělce odjakživa vzteká
takový upejpavý chlad.
Co jsi to, holka, za člověka?

Jak dlouho ti mám
vyhrávat?
Konečně den svůj krámeček zavře,
zavře tu krásnou růži žhoucí,
a je tu tma,
jdou mrákoty.

- (4) Konečně sen se potká s nocí
a ústa s těmi naproti.
- (5) Cvrček se zlobí, dohráváje
závěr své drobné sonáty.
Je uhřátý a dohrátý.

(J. Kainar, *Netrpěliví motýli*)

TEXT 2

Epanastrofa – figura rétoriky a poetiky, opakující táž slova na konci předešlého i na začátku následujícího verše, popř. na konci a na začátku sousedních slok.

(Š. Vlašín, *Slovník literární teorie, upraveno*)

27 Které z následujících tvrzení je v souladu s TEXTEM 1?

/viz 7, s. 49/ 1 bod

- A) Báseň je ukázkou dramatu.
B) Báseň obsahuje přirovnání.
C) Báseň obsahuje personifikaci.
D) Báseň je psána volným veršem.

28 Vypište z TEXTU 1 dva verše, v nichž se objevuje epanastrofa:
Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

/viz 5, s. 35/ 1 bod

29

/viz 2, s. 18/ max. 3 body

29.1 Vypište z TEXTU 1 všechny zdobněliny:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Hledaná slova mohou být v TEXTU 1 i v jiném než základním tvaru.

29.2 Vypište z poslední sloky TEXTU 1 slovo s odlišným počtem hlásek a písmen:

30 Ve které z následujících vět se vyskytuje chybně užitý tvar slova?

/viz 4, s. 30/ 1 bod

- A) Vytři pořádně i pod nohama stolu.
B) Při tom cviku pořádky kmitěj nohama.
C) Neměl žádný vztah k domácím pracem.
D) V komoře našel zbytky jídla okousaného myšmi.

L. Halas 14. sadám'

1 Která z následujících vět obsahuje pravopisnou chybu?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) Na poli se pěstovalo obilí a kukuřice.
- B) Po vichřici je třeba se vypořádat s polomy.
- C) Na větvy bylo upevněno krmítko pro sýkorky.
- D) Seznamy žadatelů o půjčku poslal v neděli řediteli.

VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 2–5

TEXT 1

Ze zdola k rúžím přivoníš
až budeš smrt svou žít
a do tmy lásku odhodíš
svůj štít.

U paty hrobu budu břechťanem
tichou písni co tě obklíčí
popsaný tebou pergamen
který čas nezničí

Zas budem spolu spát
na syrinx trav nám vichry zahrají
šplounání Lethe budem naslouchat
a písni přadlen když rubáš máchají.

(F. Halas, *Životem umřít*)

TEXT 2

Oxymóron (z řeckého *oxys* = kyselý; *móros* = pošetilý) – spojení slov, která si přímo odporují. Spolu s antitezí a paradoxem jedna z rétorických figur, založených na významovém protikladu, oblíbená např. mystickou, romantickou anebo moderní intelektuální poezií. Např.: *svítání na západě* (Březina), *ztrhané struny zvuk* (Mácha).

(Š. Vlašín, *Slovník literární teorie, upraveno*)

2 Který z následujících veršů z TEXTU 1 obsahuje personifikaci?

/viz 7, s. 49/ 1 bod

- A) až budeš smrt svou žít
- B) a do tmy lásku odhodíš
- C) tichou písni co tě obklíčí
- D) u paty hrobu budu břechťanem

3 Který z následujících veršů z TEXTU 1 obsahuje oxymóron?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- A) až budeš smrt svou žít
- B) a do tmy lásku odhodíš
- C) na syrinx trav nám vichry zahrají
- D) a písni přadlen když rubáš máchají

4) Který verš v TEXTU 1 obsahuje sloveso v nedokonavém vidu?

/viz 4, s. 30/ 1 bod

- 1) a do tmy lásku odhodíš
- 2) zezdola k různým přivoniš
- 3) na syrinx trav nám vichry zahrají
- 4) a písni přadlen když rubáš máchají

5) Vypište z první a druhé sloky TEXTU 1 podstatné jméno mužského rodu, vzoru HRAD, které je v textu užito v 7. pádu:

/viz 4, s. 30/ 1 bod

6) Přiřadte k jednotlivým definicím (6.1–6.3) literární žánr (A–E), který dané možnosti nejlépe odpovídá:

/viz 7, s. 49/ max. 3 body

(Každou možnost z nabídky A–E můžete přiřadit pouze jednou.

Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

- 1. epický útvar, který se vztahuje k určitému místu, popřípadě události
- 2. epický útvar, v němž vystupují zvířata a který končí mravním ponaučením
- 3. epický útvar, v němž vystupují nadpřirozené bytosti a podstatou jeho děje je boj dobra a zla

- A) bajka
- B) román
- C) balada
- D) pověst
- E) pohádka

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 7–8

Před spaním jsem si tisíckrát opakoval, že se není čeho bát. Stejně jsem až do rána ani oka nezamhouřil. Ptáte se proč? Čekala mně první důležitá životní zkouška. Šly jsme s tatínkem k zápisu do školky, která byla vyhlášena po celém městě. S kamenným výrazem ve tváři jsem vstoupil do ředitelny. Poddanou ruku paní ředitelky jsem ignoroval. Na všechny otázky jsem reagoval mlčením. Učitelky se opravdu snažily, ale marně. Pastelky jsem zhodil ze stolu, tkaničky jsem zašmodrchal a ve finále jsem rozlil vodu, kterou mi zbledlý otec podal. Má první životní zkouška nabyla rozměrů přírodní katastrofy.

(Didaktis)

7) Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně:

/viz 1, s. 12/ max. 4 body

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu. Doporučení: Opravte pouze ta slova, u kterých jste si jisti, že jsou ve výchozím textu zapsána s pravopisnou chybou.

8) Rozhodněte o každém z následujících úseků výchozího textu, zda obsahuje nadsázku (A), nebo ne (N):

/viz 5, s. 35/ max. 2 body

- 8.1 Učitelky se opravdu snažily, ale marně.
- 8.2 Na všechny otázky jsem reagoval mlčením.
- 8.3 Před spaním jsem si tisíckrát opakoval, že se není čeho bát.
- 8.4 Má první životní zkouška nabyla rozměrů přírodní katastrofy.

	A	N
8.1	☐	☐
8.2	☐	☐
8.3	☐	☐
8.4	☐	☐

TEXT 1

- (1) **Obsluha lanové dráhy při čtvrtěčném incidentu, kdy čtyřleté dítě spadlo ze sedačkové lanovky, na volání nereagovala. V úterý to policii potvrdil i svědek, který byl na místě.**
- (2) Reagoval tak na událost, která se stala minulý týden v lyžařském areálu u Rokytnice nad Jizerou. Tehdy matka nedokázala na sedačkové lanové dráze udržet svou čtyřletou dceru a dítě spadlo z výšky 11 metrů na umrzlý sníh. Vyvázlo bez zranění.
- (3) K pádu měl přispět i fakt, že holčička při rozjezdu dráhy špatně nasedla, a nebyla tak na místě správně usazena. Nový svědek, původem Polák, který kontaktoval policii uvedl, že s matkou dítěte si situace všimli a společně se snažili dovolat obsluhy, aby dráhu zastavila. Bez úspěchu. Lanovka prý s dítětem jela dál stejně nastavenou rychlostí.
- (4) „Svědék nám sdělil, že viděl, jak maminka nasedá na sedačky. Viděl, že došlo ke kolizi a že dítě si na lanovou dráhu nedosedlo pořádně. Také si všiml, jak matka volala na obsluhu. Ta ale nereagovala. Na místě se žádný pracovník neukázal, nikdo dráhu nezastavil a nezasáhl ani jiným způsobem,“ popisuje svědectví semilská policejní mluvčí Ivana Baláková.
- (5) Podle svědectví chtěl Polák ženu podpořit, a tak na obsluhu začal volat také. Obsluha ani tentokrát nereagovala. Jeden z pracovníků lanové dráhy později policii řekl, že nic mimořádného **během** své směny nezaznamenal. Že z lanové dráhy spadlo dítě, se dozvěděl až později. Konkrétní situaci, kdy dítě nastupovalo na lanovku, ale prý neviděl. „Ta obsluha tam je proto, aby reagovala na jednotlivé lyžaře. Pokud tam přijede maminka s dětma, tak by měla reagovat i bez toho, aby tam někdo volal,“ popisuje povinnosti pracovníků Baláková.

(www.lidovky.cz, upraveno)

TEXT 2

V běžně mluvené řeči a také ve slangu se víceslovná pojmenování (sousloví) často nahrazují pojmenováním jednoslovným. Místo spojení podstatného jména s určujícím jménem přídavným, jako *písemná práce, přijímací zkoušky, panelový dům*, bývá v běžné řeči pojmenování jednoslovné – *písemka, přijímačky, panelák*. Tento postup se označuje cizím odborným názvem **univerbizace**.

(B. Havránek, A. Jedlička, *Stručná mluvnice česká*, upraveno)

9 Které z následujících tvrzení jednoznačně vyplývá z TEXTU 1?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Dítě bylo na sedačce s matkou a mužem z Polska.
 B) Obsluha lanové dráhy krizovou situaci vůbec neřešila.
 C) Policie začala incident vyšetřovat až na popud Poláka.
 D) Čtyřleté dítě spadlo v úterý ze sedačkové lanové dráhy.

10 Které z následujících slov obsahuje dvě předpony?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) obsluha
 B) nedosedlo
 C) nastavenou
 D) nastupovalo

11 Která z následujících možností obsahuje univerbizaci?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.

- A) kdy dítě nastupovalo na lanovku
 B) holčička při rozjezdu dráhy špatně nasedla
 C) popisuje svědectví semilská policejní mluvčí
 D) která se stala minulý týden v lyžařském areálu

12

2 Která z následujících možností obsahuje chybu v interpunkci?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) Viděl, že došlo ke kolizi a že dítě si na lanovou dráhu nedosedlo pořádně. Také si všiml, jak matka volala na obsluhu.
- B) Obsluha lanové dráhy při čtvrtčním incidentu, kdy čtyřleté dítě spadlo ze sedačkové lanovky, na volání nereagovala.
- C) Nový svědek, původem Polák, který kontaktoval policii uvedl, že s matkou dítěte si situace všimli a společně se snažili dovolat obsluhy, aby dráhu zastavila.
- D) Jeden z pracovníků lanové dráhy později policii řekl, že nic mimořádného během své směny nezaznamenal. Že z lanové dráhy spadlo dítě, se dozvěděl až později.

13

/viz 3, s. 23/ max. 2 body

3.1 Vypište z TEXTU 1 větný ekvivalent:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

3.2 Z podtrženého úseku TEXTU 1 vypište vedlejší větu účelovou:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

14

/viz 4, s. 30/ max. 3 body

4.1 Vypište z prvního odstavce TEXTU 1 příslovce:

4.2 Napište smysluplnou větu o čtyřech slovech, v níž slovo *během* bude jiným slovním druhem než v TEXTU 1. Tvar slova *během* musí zůstat zachován:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.
(Slovo *během* je ve výchozím textu vyznačeno tučně.)

4.3 Najděte v posledním odstavci TEXTU 1 slovo, jehož tvar je v daném kontextu nespisovný, a přepište je do spisovné češtiny:

(Hledané slovo se v TEXTU 1 může vyskytovat i v jiném než základním tvaru.)

15 Ve které z následujících možností je tučně vyznačený úsek z výchozího textu správně převeden do přímé řeči?

/viz 3, s. 23/ 1 bod

- A) V úterý svědek, který byl na místě, policii potvrdil: „obsluha lanové dráhy při čtvrtčním incidentu, kdy čtyřleté dítě spadlo ze sedačkové lanovky, na volání nereagovala.“
- B) V úterý svědek, který byl na místě, policii potvrdil: „Obsluha lanové dráhy při čtvrtčním incidentu, kdy čtyřleté dítě spadlo ze sedačkové lanovky, na volání nereagovala.“
- C) V úterý svědek, který byl na místě, policii potvrdil: „obsluha lanové dráhy při čtvrtčním incidentu, kdy čtyřleté dítě spadlo ze sedačkové lanovky, na volání nereagovala.“
- D) V úterý svědek, který byl na místě, policii potvrdil: „Obsluha lanové dráhy při čtvrtčním incidentu, kdy čtyřleté dítě spadlo ze sedačkové lanovky, na volání nereagovala.“

(1) Kdy jste se setkal s internetem poprvé?

Měl jsem štěstí, že jsem v roce 1987 vyhrál konkurz na stáž na technické univerzitě v Lyngby na předměstí Kodaně. Dělal jsem tehdy kandidaturu věd a díky dohodě mezi naším a dánským ministerstvem školství jsem se dostal na katedru telekomunikací. A jeden z tamních profesorů mě poslal na konferenci, abych se podíval, jak to tam chodí. V jednom sále probíhaly přednášky a ve druhém byla řada terminálů, u nichž seděli lidé a intenzivně něco psali. Ptal jsem se, co dělají, a oni řekli, že mailují. Tehdy jsem se vůbec poprvé setkal s elektronickou poštou a s možností komunikovat s lidmi z celého světa. Kromě toho, že jsem se tam seznámil s internetem, tak jsem hlavně navázal kontakty. Vysvětlili mi třeba, jaký je proces žádosti o připojení na internet. Takže jsem po návratu napsal z ČVUT oficiální dopis, že se chceme připojit. A oni odpověděli, že není možné připojit pracoviště za železnou oponou.

(2) Takže v listopadu 1989 přišla revoluce a najednou to šlo?

Hned po politických změnách jsme napsali dopis znova a tehdy už byla odpověď kladná.

(3) Proč došlo k připojení Československa k internetu zrovna 13. února 1992? To byla náhoda?

Spojení bylo funkční kolem 20. prosince 1991. Chtěli jsme ale připojení na internet oznámit odborné veřejnosti, takže jsme zorganizovali setkání na 13. února, kde se vše oficiálně oznámilo.

(4) Celosvětově je za otce internetu označován americký informatik Vincent Cerf, momentálně viceprezident společnosti Google. Cerf pak nazval otcem českého internetu vás. Jak jste se seznámili?

V roce 1992 jsem vyhrál konkurz na dvouměsíční stáž do Ameriky, která byla pod záštitou vlády Spojených států, a díky tomu jsem se dostal i k Vintu Cerfovi. Protože se tehdy internet teprve prosazoval, tak mne přijal a byl na mou návštěvu velmi dobře připraven. Dopředu jsem mu poslal otázky a v místnosti byly už na tabuli napsány odpovědi. Pak se se mnou asi dvě hodiny bavil a už tehdy měl vizi robotů na informace, což se později realizovalo formou Google vyhledavačů. Je třeba si uvědomit, že to byl rok 1992, kdy byl internet jen pro mailové služby a maximálně pro nějaký přenos souborů. Pak jsem se s Vincentem Cerfem setkal na různých konferencích a byl i několikrát v Praze. A na jednom setkání řekl, že když se ho někdo zeptá, kdo je otcem internetu pro Českou republiku, tak že je to z jeho pohledu Jan Gruntorád. Ale to řekl v době, kdy už jsme se znali více než deset let.

(5) Majitel Seznam.cz Ivo Lukačovič je dnes miliardářem. Nelitujete zpětně, že jste nevsadil na internet jako na nástroj byznysu? Byl jste přímo u zdroje.

Ani ne, já jsem se svým životem spokojený. Pana Lukačoviče znám, vždyť první server měl u nás...

A ten úspěch mu přeju.

(Téma, 6/2017, upraveno)

16

/viz 2, s. 18/ max. 3 body

16.1 Z prvního odstavce výchozího textu vypište antonymum slova *zdejší*:

(Hledané slovo se ve výchozím textu může vyskytovat i v jiném než základním tvaru.)

16.2 Z prvního odstavce výchozího textu vypište synonymum slova *funguje*:

(Hledané slovo se ve výchozím textu může vyskytovat i v jiném než základním tvaru.)

16.3 Z pátého odstavce výchozího textu vypište podstatné jméno utvořené odvozením od číslovky:

(Hledané slovo se ve výchozím textu může vyskytovat i v jiném než základním tvaru.)

17 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda je v souladu s informacemi obsaženými ve výchozím textu (A), nebo ne (N):

/viz 5, s. 35/ max. 2 body

- 7.1 Internet byl v Československu funkční už koncem roku 1991.
7.2 Internetový vyhledavač Google byl spuštěn v Americe v roce 1992.
7.3 S viceprezidentem společnosti Google se dotazovaný zná osobně.
7.4 Dotazovaný je odborník na počítačovou komunikaci Jan Gruntorád.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐

18 Seřadte jednotlivé části textu (A–E) za sebou tak, aby byla dodržena textová návaznost:

/viz 6, s. 44/ 3 body

- A) Hospodář ten měl tři syny. Hnali jedenkrátě synové býka k napajedlu.
B) Potkali synové cestou jezdcce. Spatřiv zázračného býka, zvolal jezdec: „Hleďme, zázrak!“
C) Nejstarší si mu sedl mezi rohy, prostřední na záda a nejmladší na zadek nedaleko ocasu.
D) Měl jeden sedlák býka, býka tak velikého, že když jej honili k napajedlu, vypil rázem všechny řeky na Kavkaze. I nezbylo, než honiti býka až do Černého moře.
E) Zaslechl křik jeho nejstarší z bratří, sedící mezi rohy a pohánějící býka metličkou, a zavolal na jezdcce: „Hej, kamaráde, slyšíš? Pozdravuj ode mne mého mladšího bratra, toho, co sedí na býkově hřbetě!“

(J. Pelc, ... a máš mě rád)

18.1 18.2 18.3 18.4 18.5

19 Ve které z následujících možností je mezi prvním a druhým slovem stejný významový vztah jako mezi dvojicí *auto – volant*?

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) zvíře – lev
B) světlo – tma
C) okno – dveře
D) strom – větev

VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 20

Na konci léta se na polích objevily stohy slámy. Kluci vylezli nahoru a *hlíželi dolů, co se kolem děje. Vyváděli tam až do večera. Když se vraceli, bývali z té hry úplně *trhaní. Někdy také kvůli nebezpečné hře se sirkami stoh *hořel.

(Didaktis)

20 Na vynechaná místa (*) ve výchozím textu je třeba doplnit s/z tak, aby text byl pravopisně správně. Ve které z následujících možností jsou s/z v odpovídajícím pořadí?

/viz 1, s. 12/ 1 bod

- A) z – s – z
B) s – z – z
C) z – s – s
D) s – z – s

Pyromanie je definována jako obsese ohněm a jeho zakládáním a často je průvodním jevem hlubší psychické poruchy. Není výjimkou, že postihuje i ty, kdo mají s ohněm bojovat, tedy samotné hasiče. Může jít jen o poněkud drastické řešení komplexu méněcennosti a snahy na sebe upozornit, ale jsou i případy, kdy dotyčný žhář vlastně pořádně neví, co a proč dělá. Příběh devatenáctiletého Daga, který nám přináší režisér Erik Skjoldbjærg (viděli jsme od něho drama *V hlubinách*), by se dal zařadit spíše do té druhé kategorie.

Dag má po **vojně** a bydlí s rodiči v malé vesnici na jihu Norska. Pro spíše introvertního mladíka není snadné začlenit se do společnosti. Nemá kamarády ani dívku. Jediným **oživením** jsou pro něho požáry, protože jeho otec je velitelem místního hasičského sboru a Dag jde s potěšením v jeho stopách. Se stejnou vervou, s jakou příležitostně ohně převážně v okolních lesích hasí, je Dag *****. S jídlem roste chuť a **hořící** stromy mu přestanou stačit. Zaměřuje se na osamělá stavení. Všem v okolí je po několika požárech jasné, že tu řádí žhář. A protože matky dobře znají své syny, ta Dagova začne potomka podezřívát, že za zvyšujícím se počtem založených ohňů stojí právě on. Jak dlouho bude trvat, než na to přijdou i ostatní?

Ačkoliv hašení požárů je akční záležitostí (vzpomeňme na slavný americký *Oheň* z počátku 90. let), norský *Pyroman* je spíše psychologickým dramatem. **Sledujeme** postupný rozklad osobnosti mladého muže, kterého fascinujícím studeným způsobem hraje šestadvacetiletý Trond Nilssen. Zásadní problém filmu ale tkví v tom, že jako je postava Daga neuchopitelná pro své okolí, tak je nepřístupná i divákovi. Sledujeme, co se s mladíkem děje, ale jeho motivace není nijak zřejmá, zůstává tak pro nás uzavřený. Konec snímku, k němuž vše zákonitě směřuje, pak působí nemastně, neslaně, rozpačitě. Silné psychologické drama by vyžadovalo silnou tečku. My jsme hodinu a půl svědky dramatu průměrného, byť poutavě natočeného, kterému vlastně chybí jakékoliv vyústění.

Pyroman byl natočen podle skutečných událostí z konce 70. let, není ale jejich přesnou rekonstrukcí, respektive se takto netváří. Kromě hereckého výkonu hlavního protagonisty se může pochlubit výbornou kamerou, která je k dokonalosti dovedena ve scénách s ohněm.

(Cinema 2/2017, upraveno)

21 Která z následujících možností nejspíše patří na vynechané místo (*****)
ve výchozím textu?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) začne postupně zakládat
- B) začne postupně pozorovat
- C) začne postupně vyhledávat
- D) začne postupně fotografovat

22 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení,
zda vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N):

/viz 5, s. 35/ max. 2 body

- 22.1 Pyroman je svým pojetím podobný americkému filmu *Oheň*.
- 22.2 Hlavní hrdina je devatenáctiletý mladík žijící na norském venkově.
- 22.3 Osobnost Nilssena prochází v průběhu filmu postupným rozkladem.
- 22.4 Film byl natočen v sedmdesátých letech na motivy skutečných událostí.

	A	N
22.1	☐	☐
22.2	☐	☐
22.3	☐	☐
22.4	☐	☐

23 Ve které z následujících možností není obsažen přísudek jmenný se sponou?

/viz 3, s. 23/ 1 bod

- A) Dag má po vojně a bydlí s rodiči v malé vesnici.
- B) Jeho otec je velitelem místního hasičského sboru.
- C) Často je průvodním jevem hlubší psychické poruchy.
- D) Pro spíše introvertního mladíka není snadné začlenit se.

24 Ve kterém z následujících úseků výchozího textu se objevují právě dvě zájmena?

/viz 4, s. 30/ 1 bod

- A) protože matky dobře znají své syny
- B) žhář vlastně pořádně neví, co a proč dělá
- C) že postihuje i ty, kdo mají s ohněm bojovat
- D) je definována jako obsese ohněm a jeho zakládáním

25 Ve které z následujících možností nelze první slovo z dvojice nahradit druhým tak, aby význam výchozího textu zůstal zachován?
(První slovo z dvojice vždy pochází z výchozího textu a je v něm vyznačeno tučně.)

/viz 2, s. 18/ 1 bod

- A) vojně – válce
- B) hořící – planoucí
- C) oživením – zpestřením
- D) sledujeme – pozorujeme

26

/viz 3, s. 23/ max. 2 body

26.1 Napište, kolik vět obsahuje souvětí podtržené ve výchozím textu:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

26.2 Napište, v jakém poměru jsou hlavní věty v podtrženém souvětí:

Chybějící dílčí odpověď nebo zápis jakéhokoli slova, které nevyhovuje zadání úlohy, jsou považovány za chybu.

27 Které z následujících tvrzení neodpovídá výchozímu textu?

/viz 6, s. 44/ 1 bod

- A) Text obsahuje popis místa.
- B) Text obsahuje odborný výklad.
- C) Text obsahuje popis děje filmu.
- D) Text obsahuje hodnocení filmu.

28 Přiřadte k větám (28.1–28.4) na vynechané místo (*****) odpovídající přísloví (A–F):

/viz 2, s. 18/ max. 4 body

(Každou možnost z nabídky A–F můžete přiřadit pouze jednou.
Dvě možnosti zbudou a nebudou použity.)

28.1 Nikdy nikomu nepomohla. Když se sama ocitla v nouzi, nikdo nepomohl jí.
Jak se říká: *****

28.2 Poté co se přidal k místní partě, se úplně změnil. Kouří, pije, jen aby se jim zalíbil.
Jak se říká: *****

28.3 Místo zahálení u televize v mládí poctivě studoval, našel si dobré místo a má se skvěle.
Jak se říká: *****

28.4 Rezervaci vstupenek dlouho odkládala. Když do divadla konečně zavolala, žádné už neměli.
Jak se říká: *****

- A) Když se kácí les, létají třísky.
- B) Komu se nelení, tomu se zelení.
- C) Kdo pozdě chodí, sám sobě škodí.
- D) Kdo chce s vlky býti, musí s nimi výtí.
- E) Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá.
- F) Komu není shůry dáno, v apatyce nekoupí.

Nehody a následky po měsících, 2017

měsíce	počet nehod	usmrceno	těžce zraněno	lehce zraněno	hmotná škoda
leden	8 626	30	94	1 524	496 123 700
únor	6 969	26	114	1 255	395 223 500
březen	7 714	30	166	1 560	449 178 700
duben	7 934	35	181	1 886	494 650 600
květen	9 228	40	236	2 339	537 449 100
červen	9 426	62	325	2 728	567 458 300
červenec	8 280	45	229	2 403	484 123 100
srpen	9 028	56	275	2 631	532 305 800
září	8 930	43	190	2 150	564 106 200
říjen	9 941	48	195	2 332	645 266 200
listopad	8 983	42	187	1 925	571 175 200
prosinec	8 762	45	147	2 007	579 196 300
Celkem	103 821	502	2 339	24 740	6 316 256 700

(www.podalnici.cz)

29 Které tvrzení není v souladu s informacemi obsaženými v tabulce?

/viz 5, s. 35/ 1 bod

- A) Počet dopravních nehod, úmrtí a zranění s nimi spojených v průběhu roku 2017 kolísal.
- B) S počtem dopravních nehod v roce 2017 úměrně narůstal i počet úmrtí s nimi spojených.
- C) K nejvyššímu počtu dopravních nehod došlo v roce 2017 v měsíci říjnu, oproti tomu nejméně jich bylo v měsíci únoru.
- D) Zatímco počet úmrtí způsobených nehodami byl v prosinci a červenci 2017 stejný, počet těžce zraněných byl v červenci vyšší.

30 Rozhodněte o každé z následujících vět, zda obsahuje pravopisnou chybu (A), nebo ne (N):

/viz 1, s. 12/ max. 2 body

- 30.1 Pošli to potom prosím mému bratrovi.
- 30.2 Kamarádovi rodiče jsem viděl jen jednou.
- 30.3 V zásuvce jsem našel staré otcovy dopisy.
- 30.4 Dědečkovi přátelé ho navštěvují vždy v neděli.

A	N
☐	☐
☐	☐
☐	☐
☐	☐